

Van: Inwoner Hillegom (*geanonimiseerd door de griffie*)

Verzonden: zondag 20 juli 2025 15:05

Onderwerp: zienswijze Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport Duin- en Bollenstreek

colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten
Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk en Teylingen,

Graag reageer ik op het ter inzage liggende Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport Duin- en Bollenstreek. En dan met name op onderdeel 4.2 Aantrekkelijke woonregio.

U somt hierin zoekgebieden op voor integrale stedelijke en dorpse uitbreiding.
In die opsomming doet u ook voorstellen voor Hillegom, namelijk de zanderijen aan weerszijden van de Stationsweg.

Sinds 2008 verzamel ik kennis over demografie en woningbouw in Nederland en specifiek ook over mijn woonplaats Hillegom. Graag deel ik met u informatie, vanuit het idee dat u daarmee uw voordeel kunt doen. Ik geloof dat we mede in het kader van klimaat zuinig moeten zijn op elke hectare open landschap. Bijgaande pdf's kunt u als geheel beschouwen als mijn zienswijze.

Uiteraard ben ik bereid ook één en ander mondeling toe te lichten en/of vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
Inwoner Hillegom

3 pdf's + ter onderbouwing 3 'bijlage-pdf's'.

• **Hillegom - Kanttekeningen bij bouwen op bollenvelden** (11 pg.'s)

- Argumenten en inzichten waarom we niet moeten bouwen op eersteklas bollengrond aan weerszijden van de Stationsweg.
- Tevens een stappenplan hoe te komen tot duurzame ontwikkeling die aansluit bij de woonvraag.

• **Hillegom - Demografische ontwikkeling in Hillegom** (5 pg.'s)

- Deze inventarisatie maakt duidelijk dat in Hillegom vooral wordt bijgebouwd om mensen aan te trekken.
- Deze inventarisatie maakt ook duidelijk dat het aantal jongeren in Hillegom al 2 generaties afneemt en blijft afnemen.

• **Hillegom - Woningbouw 2021 t/m 2030 - Hillegom voegt meer dan voldoende woningen toe!** (3 pg.'s)

- Inventarisatie woningbouw in Hillegom - wat vanaf 2021 gebouwd is + wat t/m 2030 in de planning staat.
- Deze inventarisatie maakt duidelijk dat in Hillegom meer dan voldoende bijgebouwd wordt.
- Deze inventarisatie maakt ook duidelijk dat het aantal betaalbare woningen jaarlijks toeneemt (zonder bij te bouwen).

BIJLAGEN:

• **Kwantitatieve Risicoanalyse QRA gasleiding W-532-12** (18 pg.'s)

- Deze analyse uit 2012 geeft een indruk van waar een hoofdgasleiding in Hillegom ligt en hoe het risico berekend wordt.
- Samengevat: Hoe meer mensen langs deze gasleiding wonen, hoe groter de impact, als er iets helemaal fout gaat.

• **Toelichting Omgevingsplan De Witte Tulp** (2023) (61 pg.'s)

- Zie 3.6 Externe veiligheid - vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen (pg. 38 t/m 44).
- Deze toelichting beschrijft de gruwelijke impact van de gasleiding W-532-12 als het echt goed fout gaat.

• **Woningbehoefteonderzoek en Woningbouwkalender 15 februari 2024 - Startnotitie 'Wonen, nu en in de toekomst'** (29 pg.'s)

- Zie pg. 10 'Ontwikkeling aantal huishoudens' - Companen / Kuiper Compagnons.
- Duidelijk wordt o.a. dat het aantal 1-2 p.huishoudens tot 35 jaar in Hillegom jaarlijks afneemt (tussen 2025 en 2040 met ruim 20%).

*Naar aanleiding van concept regionale omgevingsvisie Bollenstreek -
Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport*

Kanttekeningen bij bouwen op bollenvelden in Hillegom

Het plan is om in Hillegom schaars open landschap aan te wijzen voor grootschalige woningbouw. Onderstaande kanttekeningen zijn bedoeld om kritisch naar dit plan te kijken. Vooral ook omdat open landschap een groot goed is waar we zuinig op moeten zijn. Dus niet bebouwen als het niet echt nodig is.

- **democratie**

Hoe kan het dat de meerderheid van de Hillegomse bevolking bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 stemde op partijen die aangaven de zanderijen aan weerszijden van de Stationsweg open te willen houden, het college van Hillegom blijft aansturen op grootschalige woningbouw op deze eersteklas bollengrond? Eind 2022 presenteerde het college een groot woningtekort met een powerpoint-presentatie waarvan de cijfers niet klopten, in 2023 volgde een presentatie van Kuiper Compagnons waarin de behoefte voor de zoveelste keer zonder overtuigende onderbouwing werd opgeplust. In 2024 lanceerde het college het plan om met een geforceerde AZC-constructie een flexwoonwijk te plaatsen op de velden aan de Pastoorsslaan.

En nu, in 2025, is de wens om te bouwen op bollenvelden verwerkt in de regionale omgevingsvisie: Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport (programma LGDG). Terwijl binnenstedelijk opties voor het grijpen liggen om verrommelde locaties aan te wenden voor woningbouw. Je gaat bijna denken dat er krachten zijn die bouwen op de zanderijen op bestuurlijk niveau prioriteren.

- **demografie**

Gemeente Hillegom poogt al jaren te komen tot een ideale bevolkingspiramide. Maar elke gemeente zal binnen zekere grenzen genoeg moeten nemen met een eigen minder ideale piramide. Zo is met name de aanwas van de Nederlandse bevolking al vijftig jaar veel te weinig om de bevolking organisch op peil te houden. En overlijden niet alleen in Hillegom, maar inmiddels ook in heel Nederland meer mensen dan er kinderen geboren worden. En die trend zet zich door.

> zie pdf Hillegom - demografische ontwikkelingen

- **woningbehoefte**

Gemeente Hillegom spreekt van een wachtlijst met ca. 900 woningzoekenden. Maar wat is die lijst waard. Slechts een bescheiden deel van de ingeschrevenen zijn op zoek naar een betaalbare huurwoning.

Een deel zoekt niet meer naar een woning omdat zij al een woning gevonden hebben. Daarnaast staan veel vitale en welstandige zestigers en zeventigers met eigen woningen voor de zekerheid al jaren ingeschreven bij woningbouwvereniging Stek.

Hoewel de gemeente stelt dat er meer betaalbare woningen moeten komen, is de praktijk dat er decennialang duizenden woningen werden toegevoegd. Dat is erg veel voor een dorp als Hillegom.

Hillegom bouwt vooral voor het aantrekken van mensen van buiten om de bevolking op peil te houden. De vraag is dan: in hoeverre moet tientallen hectare landschap opgeofferd worden voor nog veel meer woningbouw?

Binnenstedelijk zijn de komende jaren veel kansen voor woningbouw, maar dat kost relatief meer moeite dan bouwen op open ruimte. Zo lang er binnenstedelijk ruimte is, lijkt bouwen op eersteklas bollengrond helemaal niet aan de orde (ladder voor duurzame verstedelijking).

- **nationale woningbouwopdracht**

De doorvertaalde opdracht van het ministerie van VROM (Hugo de Jonge), via de provincie, via Holland Rijnland is voor Hillegom 1.190 woningen. Voor de periode 2021 t/m 2030 staan er maar liefst 1.872 woningen in de planning, dus bijna 700 meer dan nodig.

Desondanks ligt de focus op 'bouwen op bollenvelden'.

Omdat het makkelijk is?

Omdat de velden van 'iemand' zijn?

Overigens, wat voortdurend onbesproken blijft: alle projecten van 1 tot 9 woningen worden niet doorgegeven als bijdrage aan de nationale woningbouwopdracht. Deze woningen worden wel gebouwd en bewoond maar niet doorgegeven als bijdrage aan de nationale woningbouwambitie. (???)

> zie: pdf **Hillegom - woningbouw 2021 t/m 2030**

- **station Hillegom en de stedenbaan-gedachte**

Veel mensen die in Hillegom wonen, werken elders, bijvoorbeeld in Leiden, Den Haag, Haarlem of Amsterdam.

Destijds toen programma Stedenbaan nog actief was als aparte entiteit, was er sprake van het zogenaamde invloedgebied van stations.

Ter bepaling van het invloedgebied werd een strenge norm gelanceerd: afstand huis - station: maximaal 1.200 meter of 5 fietsminuten.

Het station van Hillegom is excentrisch gelegen ten opzichte van de dorpskern. Daarom is in 2010 na rijp beraad die norm komen te vervallen, waarmee het hele dorp binnen het invloedgebied van het station kwam te liggen.

invloedgebied station in relatie tot programma Stedenbaan

Dagelijks maken veel mensen gebruik van station Hillegom.

Vervoer huis-station en werk-station vindt vooral plaats met de fiets.

- **bloembollencultuur**

Gemeenten hadden in de jaren negentig de neiging om telkens hapjes bollengrond te ontwikkelen, met als gevolg op den duur: einde bollenstreek.

Vanuit die bezorgdheid werd in 1996 het Pact van Teylingen gesloten.

Het Pact beschermt tot 2030 ca. 2.625 hectare eersteklas bollengrond.

De zanderijen aan weerszijden van de Stationsweg in Hillegom maken ook deel uit van deze beschermde grond. Binnen de categorie eersteklas blinken de zanderijen zelfs uit in kwaliteit. Onvervangbare kwaliteit.

bouwen op bollenvelden

Als iemand verstand heeft van bollengrond, dan is het de heer Pennings uit Noordwijkerhout, wellicht de grootste kweker van de bollenstreek.

Hij maakt zich grote zorgen over het idee van gemeente Hillegom om de zanderijen aan te wenden voor woningbouw. Als kweker en bestuurder stelde de heer Pennings onlangs tijdens een bijeenkomst nadrukkelijk: als je echt bollengrond nodig hebt voor woningbouw doe het dan niet op deze bollenvelden. Er zijn genoeg percelen die daar geschikter voor zijn, percelen die qua opbrengst niet kunnen tippen aan de zanderijen.

Een optie is een brede strook achter het station, in politieke kringen 'tussen spoor en vaart' genoemd. Dat gebied is in ieder geval voor hoogwaardige bollenteelt ongeschikt.

- **cultuurhistorie**

Het 'ensemble' Stationsweg met aan weerszijden de zanderijen, is lang geleden door de provincie aangemerkt als gebied van cultuurhistorische waarde 'hoog'. De Stationsweg als woonlint met nog een groot aantal historische woningen. Daarachter de bollenvelden met z'n karakteristieke patroon aan vaarten.

Dit gebied van Hillegom lijkt zo normaal, maar is uniek in de wereld. Hier ontwikkelde zich langzaam de bollencultuur waarmee Hillegom zich wereldwijd op de kaart zette.

Wie daar géén oog voor heeft ziet veel ruimte om te bouwen. Maar met woningbouw op één van de zanderijen wordt het verhaal van Hillegom verbroddeld. Wie daar wél oog voor heeft wil dit stukje Hillegom als cultureel erfgoed beschermen.

de beide zanderijen aan weerszijden van de Stationsweg

Laten we er alles aan doen om de beide zanderijen tussen dorp en station te behouden. Het zijn als het ware de beide longen van Hillegom, waaruit de identiteit van het dorp is voortgevloeid.

Het is volgens auteur Wim Granneman van het boek *De Zanderij van Six* (2024) uniek cultuurlandschap, ontstaan in de 18e eeuw, en op deze manier, tussen duinen en dorp nergens anders in de wereld te vinden.

Om de zanderijen zouden wandelpaden en fietspaden voor bewoners en toeristen kunnen worden aangelegd. Ook kan dan de historie van de bollencultuur met borden langs de zanderijen tot leven worden gewekt.

- **3 ha kaart pZH**

In het omgevingsbeleid van de provincie is vrij duidelijk vastgesteld waar wel en waar niet buitenstedelijk grootschalig woningen mogen worden toegevoegd. De provincie hanteert hiervoor onder meer de zogenaamde 3 hectare-kaart. Op deze kaart staan de mogelijkheden om buitenstedelijk te bouwen en daar staat Hillegom niet op.

Bij het vaststellen van de streekvisie voor de Bollenstreek (programma LGDG) zal rekening gehouden moeten worden met het provinciale omgevingsbeleid.

Om op de 3 hectarekaart te kunnen worden opgenomen dient sprake te zijn van 'voldoende behoefte'.

In de pdf's 'Hillegom - demografische ontwikkeling' en 'Hillegom - Woningbouw 2021-2030' wordt met cijfers onderbouwd dat in Hillegom geen enkele sprake is van 'voldoende behoefte'. Hillegom is geen groeikern en heeft bovendien de afgelopen decennia duizenden woningen toegevoegd om inwoners aan te trekken.

- **‘reservelocatie voor 500 woningen’**

Pastoorslaan-zuid was ‘de reservelocatie’ voor een woningbouwopdracht uit 2006. Deze opdracht vloeide voort uit de Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek (op verzoek van VROM).

Locatie Pastoorslaan-zuid was bedoeld voor 500 woningen (van de bouwopdracht van 1.500 woningen) voor zover ze niet binnenstedelijk gebouwd zouden kunnen worden. Ook waren er strenge voorwaarden aan bouwen verbonden, zoals een robuuste ontsluiting en compensatie van eersteklas bollengrond (en uiteraard toestemming van de provincie).

De reservelocatie was dus onlosmakelijk verbonden met de woningbouwopdracht uit 2006 (zie Structuurvisie Hillegom - 2008).

Uiteindelijk zijn alle 1.500 woningen binnenstedelijk toegevoegd, waarna de opdracht was afgerond, en daarmee de locatie ook z’n status ‘reserve’ verloor. De term ‘reservelocatie’ is vervolgens een eigen leven gaan leiden, waardoor raad en college van Hillegom Pastoorslaan-zuid beschouwen als ‘reservelocatie voor van-alles-en-nog-wat’.

Ook zijn de strenge voorwaarden ‘ontsluiting’ en ‘compensatie’ uit het oog verloren.

- **ontsluiting voor woningbouw**

De gemeente stelt dat er tot 2030 te weinig betaalbare woningen zijn en dat na 2030 nieuwe plannen binnenstedelijk beschikbaar komen voor de eventuele behoefte ná 2030. Maar als je honderden woningen op de bollenvelden wilt bouwen zal het gebied eerst goed ontsloten moeten worden. Nu al is de Leidsestraat een te krappe verkeersader waar autoverkeer moeizaam doorheen beweegt.

Maar hoe kunnen de Zanderijen in vijf jaar tijd tegelijk goed ontsloten en bebouwd worden? En waarom ook eigenlijk, als - volgens het college - vanaf 2030 weer locaties binnenstedelijk beschikbaar komen.

En wat heb je aan de geplande ontsluiting ten westen van het station (plan) als je ten oosten van het station wilt bouwen.

Kortom de puzzel van ontsluiting is voorlopig nog niet gelegd.

- **Haarlemmermeer**

Hoewel Hillegom zelf natuurlijk voor het realiseren van de eigen bouwopgaven moet zorgdragen, is algemeen bekend dat in het westelijk deel van de Haarlemmermeer (Lisserbroek / Nieuw-Vennep-west) 6.500 woningen worden toegevoegd. Mocht de nood in Hillegom tijdelijk heel groot zijn, dan zou Hillegom, zoals gedeputeerde Koning eerder in een brief aangaf, ook met deze buurgemeente in overleg kunnen gaan.

- **gemeenteraad van Hillegom**

Tijdens de Algemene Beschouwingen van de Kadernota 2026-2029 op 10 juli 2025 kwam **programma LGDG (Landelijk Gebied Duurzame Greenport)** nadrukkelijk voorbij. Vijf van de zeven partijen - deze partijen vertegenwoordigen **17 van de 19 zetels** - hebben tijdens de vergadering aangegeven dat bouwen op de zanderijen aan weerszijde van de Stationsweg een twijfelachtig idee is.

Deze zeer ruime meerderheid van de gemeenteraad van Hillegom heeft elk vanuit een eigen motivatie en elk op een eigen manier **helder aangegeven dat bouwen op de zanderijen niet hun voorkeur verdient**.

- **BBH - 8 van de 19 zetels - coalitie**

- "... er zijn ook gronden in de streek van mindere kwaliteit, waar mogelijk wél gebouwd kan worden."
- BBH wil een alternatieve locatie opgenomen zien in programma LGDG (Landelijk Gebied Duurzame Greenport);

- **Bloeiend Hillegom - 3 van de 19 zetels - coalitie**

- heeft aangegeven dat bouwen op de zanderijen (eersteklas bollengrond) onbespreekbaar is;

- **D66 - 2 van de 19 zetels - oppositie**

- heeft aangegeven voorstander te zijn van opname Spoor en Vaart;

- **VVD - 2 van de 19 zetels - oppositie**

- "Hillegom hoeft niet de rekening te betalen voor plannen die elders ontstaan zijn";
- bouwen op bollenvelden is voor VVD geen optie;

- **Hart voor Hillegom - 2 van de 19 zetels - oppositie**

- "de bollengrond in de Bollenstreek is dermate schaars dat wij woningbouw op bollengrond afwijzen";
- "behoud wat ons bijzonder maakt";

CDA (1 van de 19 zetels - coalitie) en **GroenLinks (1 van de 19 zetels - oppositie)** lieten zich niet uit over voorkeuren voor specifieke bouwlocaties.

- **van gezinswoningen naar dubbele bewoning**

Als de nood hoog is zijn er meer opties dan grootschalig bijbouwen. Het is algemeen bekend dat de behoefte aan compacte woningen toeneemt. Nu al is van de voorraad van ruim 8 miljoen wooneenheden in Nederland ongeveer 40% een éénpersoonshuishouden (gemiddelde huishoudengrootte 2024: 2,1 personen). Die trend zet zich door. Het is daarom het overwegen waard om bijvoorbeeld 5% of 10% van de gezinswoningen die op de markt komen te splitsen en in gesplitste vorm aan 2 huishoudens aan te bieden. Hiermee neemt het aantal wooneenheden toe en maak je de prijs per wooneenheid betaalbaarder. Denk hierbij aan de wijk Elsbroek met ca. 2.000 royale doorzonwoningen. Je zou in ieder geval kunnen beginnen met een kleinschalig transformatie-experiment.

- **gemeente Hillegom, Stek en projectontwikkelaars**

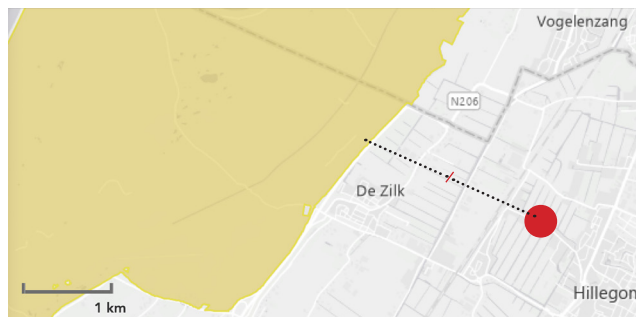
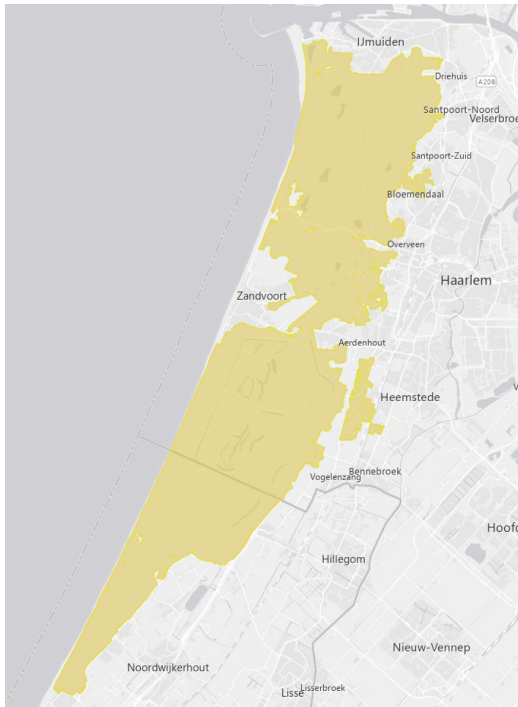
Alles wijst op samenwerkingen waar diverse partijen veel baat bij hebben. Maar stroken die samenwerkingen ook met het algemeen belang?

- **gemeente Hillegom** wil grootschalig bouwen op bollengrond en daarmee verlost worden van binnenstedelijke projectontwikkeling, die als complex wordt ervaren; open landschap gaat zo verloren en verrommeling in het dorp wordt zo niet opgeruimd;
- **woningbouwvereniging Stek** wil graag meer betaalbare woningen exploiteren; het liefst zo goedkoop mogelijk, dus voorstander van bouwen op bollenvelden;
- **projectontwikkelaars**, deels in bezit van percelen op de zanderijen, is er alles aan gelegen om hun grond te ontwikkelen naar woningbouw.

Een aantal krachtige organisaties dus met hetzelfde belang. Uiteraard kennen deze organisaties elkaar goed en zijn er allerlei samenwerkingsverbanden. De meerderheid van Hillegom heeft aangegeven de bollenvelden te willen openhouden. Met allerlei rapporten wordt er bij de gemeenteraad op aangedrongen om goed na te denken over de zanderijen als woningbouwlocatie. Tot op heden is de raad sceptisch over bouwen op de zanderijen. Ook voor de provincie is nu een belangrijke rol weggelegd om te waken over het open landschap. Niet bouwen op de zanderijen, omdat de noodzaak ontbreekt.

- **Natura 2000 en de zanderijen**

Kennemerland-Zuid is een Natura 2000 gebied van ruim 8.000 ha, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. Ook de Amsterdamse Waterleidingduinen maken deel uit van natuurgebied Kennemerland-Zuid. Stikstofdepositie is echter een grote bedreiging voor dit gebied.

> De breedte van kuststrook Kennemerland-Zuid is erg verschillend. Bij Noordwijk maar ca. 1 km, maar ter hoogte van de zanderijen van Hillegom ruim 4 km. Hier is de afstand tussen de zanderijen van Hillegom en het natuurgebied nog geen 2.000 meter.

Natuurdoelanalyse Natura 2000 - Kennemerland-Zuid (deelgebied Zuid-Holland):

“Uit de Landschapsecologische systeemanalyse (LESA) komt het volgende naar voren: een te geringe verstuvingsdynamiek, stikstofdepositie en de aanwezigheid van gebiedsvreemde soorten. Systeemherstel vraagt om het vergroten van de dynamiek vanuit de zeereep, het verhogen van de grondwaterstand en het verminderen van de stikstofdepositie.”

Raad van State (2025):

“Eerst en vooral is een robuust, geloofwaardig en effectief pakket van natuurherstelmaatregelen nodig, gericht op het behalen van de landelijke instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden en het voorkomen van verslechtering van die gebieden. Met name verslechtering en dreigende verslechtering als gevolg van overbelasting door stikstofdepositie.”

Ecologische Autoriteit:

“In Kennemerland-Zuid is verslechtering van de beschermde natuur niet uit te sluiten. Maatregelen die snel genomen moeten worden zijn: het verlagen van de stikstofbelasting, het initiëren van extra verstuivingen en het voortzetten van exoten bestrijding (en hier voldoende middelen voor te blijven reserveren). Daarnaast dient, indien mogelijk, ingezet te worden op het verminderen van de harde scheiding met aangrenzende gebieden door het ontwikkelen van bufferzones.”

Stikstofdepositie en de zanderijen

Stikstofdepositie bij Kennemerland-Zuid dient niet te worden opgebouwd, maar afgebouwd. Daarom dienen alvorens zanderijen aan te merken als mogelijke bouwlocaties eerst de volgende vragen beantwoord te worden:

- hoeveel draagt ontsluiting van de zanderijen bij aan ongewenste stikstofdepositie?
- hoeveel draagt grootschalige woningbouw op de zanderijen bij aan deze ongewenste stikstofdepositie?
- hoeveel draagt bewoning met bijbehorende mobiliteit structureel (dus jaar in jaar uit) bij aan ongewenste stikstofdepositie?

Uit te verrichten onderzoek (AERIUS-berekeningen) zal moeten blijken of grootschalige woningbouw op de zanderijen wel/niet van invloed is op stikstofdepositie op Natura 2000 gebied Kennemerland-Zuid.

- [biodiversiteit in en rondom de zanderijen](#)

Ook de ijsvogel voelt zich thuis op de zanderijen.

Op 22 mei 2024 kopte nos.nl: [Nederland kampioen biodiversiteitsverlies](#) - 'de natuur staat er dramatisch voor'.

Gemeenten ondersteunen campagnes 'tegel wippen', om burgers te stimuleren om een paar tegels te vervangen door een minituintje, zo ook gemeente Hillegom. Tegelijk stelt de gemeente voor om open landschap van tientallen hectares te transformeren naar woningbouw, terwijl binnenstedelijk verrommeling onvoldoende wordt benut (lees: getransformeerd naar woningbouw). Hoe valt dat te rijmen?

Gefaciliteerd door Naturalis Biodiversity Center zetten ondernemers, onderzoekers en beleidsmakers zich in voor het project: 'Samen naar een circulaire Bollenstreek'. De heer Koos Biesmeijer, wetenschappelijk directeur van Naturalis: "Als kennispartij dragen we graag bij aan de ambitie van ondernemers in de Bollenstreek: een natuurinclusieve, weerbare bollenteelt waaraan de ondernemer geld verdient en waar de maatschappij en natuur beter van wordt."

Voor meer informatie: [Naturalis en samenwerking met de bollenstreek](#).

Hoewel het kennelijk slecht gaat met de biodiversiteit in Nederland, bruist het van leven op de velden, in de vaarten rondom de velden en langs vaartkanten. Zowel flora als fauna, bij elkaar al snel honderden soorten; denk daarbij ook aan beschermde soorten als vleermuis, huismus en zelfs de ijsvogel.

- **hogedrukgasleiding**

Tenslotte: vermeldenswaard ook is de gasader langs de Pastoorslaan. Deze hogedrukgasleiding met een diameter van ruim 32 cm loopt over de volle lengte parallel aan de Pastoorslaan en gaat naar het gasontvangststation aan de 1e Loosterweg.

Naarmate meer mensen langs de gasleiding en gasstation wonen, neemt het risico op ongevallen toe. Wat de meeste mensen niet weten: vorig jaar had de gemeente 400 flexwoningen voor een AZC gepland, precies op deze gasleiding.

Wat als er straks 1.000 mensen bovenop en vlak naast deze gasbuis wonen, werken en slapen? Een gasbuis waar onder druk van ca. 40 bar gas wordt vervoerd (40 bar = ca. 20x de druk van een autoband en ca. 1.000x de gasdruk van een particuliere woning). En een gasstation met een capaciteit van 40.000 m³/uur.

Mogelijk valt het groepsrisico binnen rekenkundige normen, maar wie wil er wonen als je weet wat er kan gebeuren als het echt fout gaat?

groepsrisico hogedrukgasleiding

fragment uit een rapport over de gasleiding

“Binnen het invloedsgebied van de aardgastransportleiding W-532-12 is vluchten de beste optie. Wat betreft een fakkelbrand na leidingbreuk geldt dat het zich snel kan ontwikkelen. Afhankelijk van de afstand van bebouwing tot de aardgasleiding, zijn er scenario's waarbij vluchten niet of nauwelijks mogelijk is. **Personen die aanwezig zijn binnen de 100% letaliteitsgrens komen te overlijden. Het plangebied is (deels) gelegen binnen de 100% letaliteitsafstand van de buisleiding.**”

> over deze gasleiding en de gevaren ervan zijn rapporten beschikbaar

Het lijkt er op dat het college bij de bouw van project De Witte Tulp (eveneens nabij deze gasleiding en het gasstation) zich indekt met een rapport van een externe partij en dat het rapport voor afweging van de risico's weer terugverwijst naar het bestuur van de gemeente. Waardoor, als er iets misgaat - rekenkundig wellicht een te verwaarlozen kans - niemand het fout heeft gedaan.

Overigens: het rapport houdt alleen rekening met ongevallen ontstaan door te goeder trouw handelen. Maar in deze tijd waar je op alles voorbereid moet zijn moet je ook rekening houden met mensen en organisaties die het minder goed met ons voor hebben. Denk hierbij aan criminaliteit of zelfs terrorisme.

Als je de kans hebt om woningbouw te alloceren, moet je het gevaar niet opzoeken door woningen op of pal naast een hoofdgasleiding te plannen.

Suggestie voor stappenplan om te komen tot duurzame verstedelijking in Hillegom:

Gemeente Hillegom blinkt uit in het verwarrend communiceren van cijfers tav demografie en woningbouw. Zo verwarrend dat vrijwel niemand begrijpt voor wie en hoeveel er precies bijgebouwd zou moeten worden. Bij elke presentatie is alles weer anders dan het lijkt. Andere aantallen, andere periodes, andere formats. Er is - als je er geen studie van maakt - geen touw aan vast te knopen. Daarom is al meerdere malen aangegeven een standaard te ontwikkelen voor de woningbouwbehoefte en woningbouwontwikkeling. Zodat in ieder geval de raadsleden kunnen begrijpen hoe het precies zit. Tot nu te is het echt onder de maat.

1.

Ordering van alle cijfers de eigen cijfers. Dan blijkt dat in Hillegom in de periode 2021 t/m 2030 meer dan voldoende woningen worden toegevoegd. (ook alle projecten van 1 - 9 woningen meenemen; die huizen dragen immers ook bij aan de woonbehoefte in Hillegom)

2.

Niet méér dan de Nationale bouwopgave toevoegen. De overheid heeft immers weloverwogen en royaal de nationale woonbehoefte uitgerekend?

3.

Inventariseren hoeveel woningen en te bouwen woningen er nu in de categorie 'betaalbaar' vallen (met aangepaste begrenzing van koopprijs, inmiddels 405.000, ipv 355.000). En hoeveel er dat mogelijk in 2030 zullen zijn, als de begrenzing waarschijnlijk richting ca. 450.000 gaat.

4.

De nog niet definitief ingeplande binnenstedelijke woonprojecten ombuigen naar zo veel mogelijk betaalbare woningen.

5.

Inventarisatie van alle optionele projecten, ook van alle vastgelopen projecten.

6.

Onderzoeken op welke wijze binnenstedelijke kansen, desnoods met externe expertise, sneller en beter kunnen worden omgezet naar betaalbare woningbouw.

7.

Nagaan in hoeverre Hillegom dan nog betaalbare woningen tekort komt.

demografische ontwikkeling in Hillegom

Voor wie bouwen we eigenlijk?

In Hillegom werden in de afgelopen twintig jaar duizenden woningen toegevoegd. Maar voor wie werden die woningen eigenlijk gebouwd? En voor wie bouwen we de komende vijf jaar nog bijna 1.000 woningen? Dat leggen we in deze pdf (5 pg's) uit.

De afgelopen 20 jaar werden in Hillegom **jaarlijks meer dan 100 woningen** toegevoegd. En de **komende jaren** zelfs bijna **200 per jaar**. Veel meer dan de nationale woningbouwambitie van Hillegom vraagt.

Voor de eigen inwoners was bouwen helemaal niet nodig, in ieder geval zeker niet in deze mate. Het aantal inwoners blijkt uitsluitend te groeien door het aantrekken van inwoners van buitenaf, blijkt uit cijfers van het CBS. **Door bij te bouwen dus...**

In Hillegom wordt vooral grootschalig bijgebouwd om dertigers en veertigers van buiten aan te trekken. Waarschijnlijk met het idee om het dorp meer leven in te blazen.

Hoeveel de afgelopen decennia ook bijgebouwd werd, het aantal inwoners nam slechts mondjesmaat toe.

En... **het aantal jongeren nam in de periode 1990-2025 zelfs af met meer dan duizend!**

- Het aantal inwoners groeide slechts met één inwoner per nieuwe woning.
- Afname van jongeren is al twee generaties een landelijke trend, maar in Hillegom speelt nog iets anders: veel jongeren vertrekken rond hun twintigste naar steden als Haarlem en Amsterdam. Een deel van hen komt later terug; een deel van hen komt niet meer terug.

Ontgroening van de samenleving is niet een Hillegoms probleem. Afname van het aantal geboorten, dus afname van het aantal jongeren is een trend die in heel Nederland merkbaar is en zelfs in heel Europa. Voortdurend bijbouwen is niet de oplossing, Hillegom zal net als alle andere gemeenten in Nederland moeten accepteren dat de onderkant van de bevolkingspiramide geleidelijk afkalft. Nu dus inspelen op de ontwikkelingen van morgen.

Samengevat

Als reden voor woningbouw geeft de gemeente aan dat we moeten zorgen voor woonruimte voor onze jongeren. Maar het aantal jongeren neemt al twee generaties af als gevolg van ontgroening van de samenleving en vertrek naar steden.

Woningbouw van de afgelopen twintig jaar blijkt vooral bedoeld om mensen van buitenaf aan te trekken, dus om Hillegom 'kunstmatig' te laten groeien. Cijfers van CBS in de **3 bijlagen** laten zien dat meer bijbouwen dan de nationale bouwopgave volstrekt onnodig is.

Waarom zouden bollenvelden moeten wijken voor onnodige woningbouw?

bijlage 1

Hillegom bouwt uitsluitend om mensen van buiten te ontvangen

Als je de bevolkingsontwikkeling van Hillegom goed bekijkt dan zie je twee opvallende tendenzen:

1. Het aantal mensen dat jaarlijks overlijdt, is door de jaren net iets meer dan het aantal kinderen die hier geboren worden.
2. Bevolkingsgroei in Hillegom wordt uitsluitend veroorzaakt door het vestigingsoverschot, aangejaagd door woningbouw.

Kijk maar:

			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Hillegom	Levend geboren kinderen																							
	Levend geboren kinderen	aantal	236	248	211	199	213	205	207	219	220	197	191	205	189	174	226	225	218	210	239	204	222	
	Overledenen																							
	Overledenen	aantal	210	257	252	184	225	189	209	226	185	204	194	217	200	207	216	234	218	219	278	227	248	
	Geboorteoverschot	aantal	26	-9	-41	15	-12	16	-2	-7	35	-7	-3	-12	-11	-33	10	-9	0	-9	-39	-23	-26	
	Vestiging in de gemeente																							
	Totaal vestiging	aantal	892	911	907	1023	1177	1149	910	920	1012	913	953	1073	1050	1289	1560	1228	1235	1183	1295	1422	1622	
	Vertrek uit de gemeente																							
	Totaal vertrek inclusief correcties	aantal	1013	1051	1004	1072	1111	1022	910	770	845	869	874	907	1045	1033	1075	1063	992	1181	1141	1257	1227	
Vestigingsoverschot inclusief correcties	aantal	-121	-140	-97	-49	66	127	0	150	167	44	79	166	5	256	485	165	243	2	154	165	395		
Bevolkingsgroei																								
Totale groei	aantal	-82	-137	-134	-22	53	139	-3	143	204	37	76	157	-12	227	496	154	243	-12	115	141	369		
Bron: CBS																								

conclusie

Er is en wordt in Hillegom voortdurend flink bijgebouwd. Maar al die woningen zijn niet nodig om de bevolking van Hillegom van woonruimte te voorzien. De woningbouw blijkt vooral dertigers en veertigers van buitenaf aan te trekken, in de hoop ook natuurlijk dat zo het aantal geboorten toeneemt. Maar deze dertigers en veertigers in de periode 2003-2023 zijn nu inmiddels veelal vijftigers en zestigers.

Bijbouwen voor mensen van buitenaf = bijbouwen voor extra vergrijzing (zie bijlage 2: leeftijdopbouw 1990 en 2025 en dan met name de leeftijdscategorieën 50 tot 60 jaar en 60 tot 70 jaar).

bijlage 2

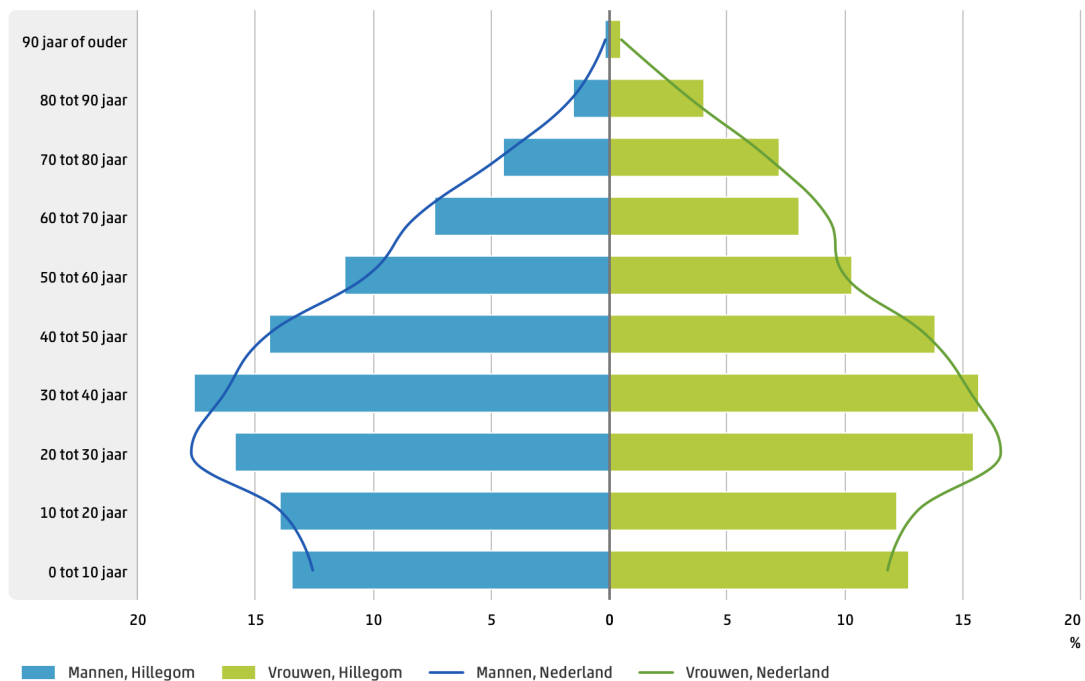
Afname van het aantal jongeren in Hillegom

Het aantal jongeren nam in 35 jaar ondanks een toename van het aantal inwoners drastisch af.

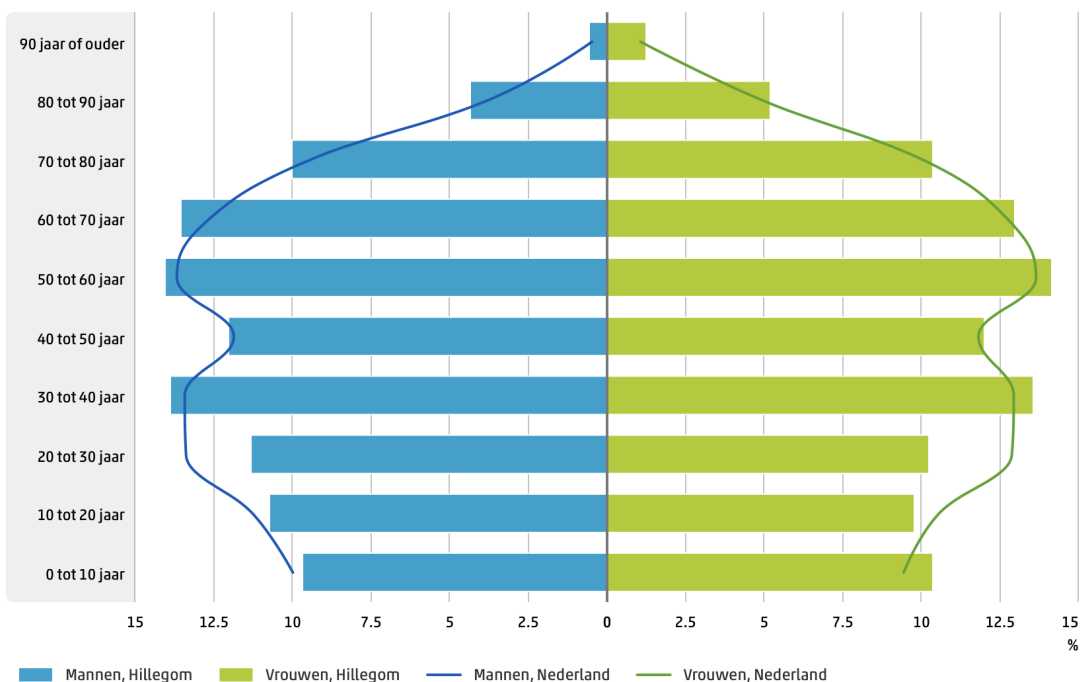
- in absolute zin nam het aantal jongeren 0-30 jaar af met 1.065;
- het aandeel jongeren tov de gehele bevolking nam af met 24%, **vierentwintig!**

Ook de komende vijf jaar gaan weer tientallen jongeren per jaar Hillegom verlaten (bron: adviesbureau Companen).

Leeftijdsopbouw, Hillegom, 1990

Leeftijdsopbouw, Hillegom, 2025

bijlage 2 (vervolg)

Cijfers jongeren 0-30 jaar in Hillegom uit de bevolkingspiramides van CBS:

- aantal jongeren in **1990**:

20 - 30 jaar	3.115
10 - 20 jaar	2.601
0 - 10 jaar	2.599
totaal jongeren 0 - 30 jaar	8.315

totaal inwoners in **1990** 19.885

➤ totaal aantal jongeren 0-30 jaar = 41,8% tov totaal aantal inwoners

- aantal jongeren in **2025**:

20 - 30 jaar	2.456
10 - 20 jaar	2.338
0 - 10 jaar	2.285
totaal jongeren 0 - 30 jaar	7.250

totaal inwoners in **2025** 22.786

➤ totaal aantal jongeren 0-30 jaar = 31,8% tov totaal aantal inwoners

In 2025 waren er 8.315 - 7.250 jongeren minder dan in 1990 = **1.065**

Ofwel een afname van het aandeel jongeren met 24% (100% - 31,8 % / 41,8 %).

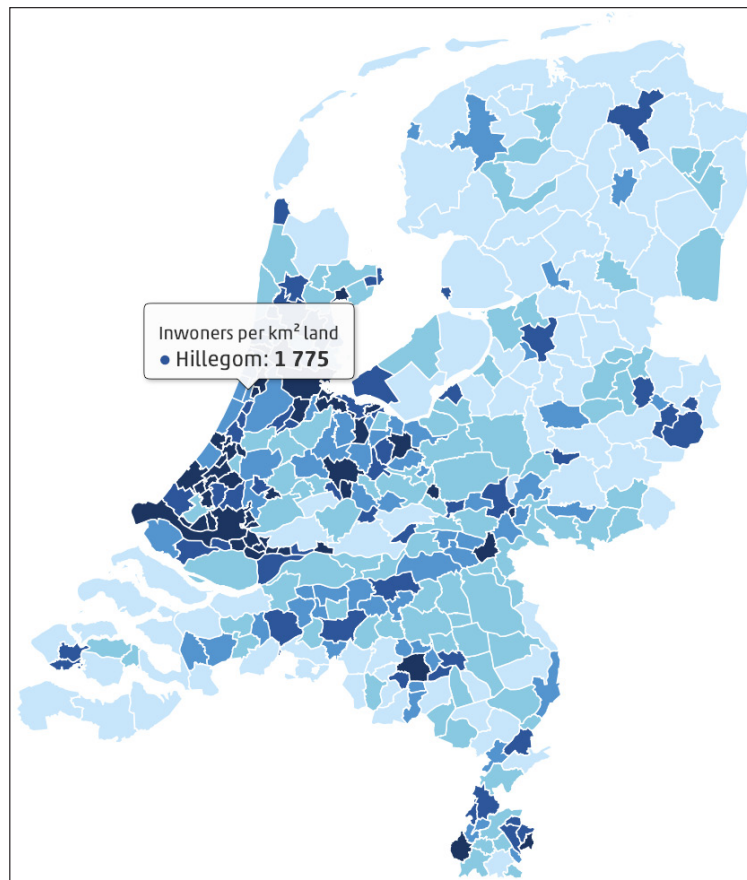
Bron bovenstaande cijfers:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/inwoners>

Historisch laag vruchtbaarheidscijfer

Het gemiddelde aantal kinderen per vrouw in de EU daalde in 2023 naar 1,38, vergeleken met 1,46 in 2022. In Nederland lag dat cijfer op 1,49 kinderen per vrouw. De gemiddelde leeftijd waarop Nederlandse vrouwen in 2023 hun eerste kind krijgen is 30,3 jaar. Om de bevolkingsomvang stabiel te houden, is een gemiddeld geboortecijfer van 2,1 kinderen per vrouw nodig. Al meer dan 2 generaties worden er te weinig kinderen in Nederland geboren om op den duur de bevolking op peil te houden. Deze 'ontgroening' van de samenleving wordt verbloemd door de vergrijzing van de samenleving. Het aantal scholen zal bijvoorbeeld op den duur afnemen en de economie gaat veel hoofden, maar vooral heel veel handen tekort komen.

Bevolkingsdichtheid 2024

Van elke gemeente houdt CBS de bevolkingsdichtheid bij. Ofwel hoeveel mensen er wonen per vierkante kilometer. Wat blijkt: Hillegom is de meest dichtbevolkte gemeente van Bollenstreek-noord. En ook dichtbevolkter dan de buurgemeenten Haarlemmermeer en Bloemendaal.

Hillegom	1.775	inwoners per km2 grond
Lisse	1.494	inwoners per km2 grond
Teylingen	1.358	inwoners per km2 grond
Haarlemmermeer	827	inwoners per km2 grond
Noordwijk	784	inwoners per km2 grond
Bloemendaal	598	inwoners per km2 grond

Landschap koesteren

De pijlen voor woningbouw zijn gericht op de meest hoogwaardige bollengrond aan weerszijden van de Stationsweg, de zanderijen waaraan Hillegom z'n economische voorspoed te danken heeft. Maar waarom zou Hillegom bollenvelden moeten opofferen om nog meer nieuwe bewoners welkom te heten? Bovendien: de beide zanderijen zijn in combinatie met de lintbebouwing van de Stationsweg door de provincie aangemerkt als gebied met een hoge cultuurhistorische waarde.

Bouwen op bollenvelden?

Hillegom voegt meer dan voldoende woningen toe!

Een goede besluitvorming over woningbouw begint met heldere cijfers. Daarom ordenen we al jaren beschikbare cijfers over demografie en woningbouw in Hillegom.

In deze pdf (3 pg's) cijfers over woningbouw in Hillegom in de periode 2021 t/m 2030 en toelichtingen op deze cijfers.

Gemeente Hillegom heeft de opdracht om in de periode 2021 t/m 2030 **1.190 woningen** toe te voegen (aandeel nationale woningbouwopdracht).^{*} Ook voor eigen bevolking en het in stand houden van de voorzieningen moet voldoende gebouwd worden. Ook na 2030.^{**}

Geplande woningen Hillegom 2021 t/m 2030 binnenstedelijk (BSD):

gebouwd/gepland:	totaal	segment sociaal	segment midden	segment vrije sector	woningen onbekend
- 2021 (CBS)	121 ***	?	?	?	121
- 2022 (CBS)	134 ***	32	24	22	56
- 2023 t/m 2030 (Companen)	1.600 ****	370	465	610	155
totaal 2021 t/m 2030	1.855	402	489	632	332
nationale opgave	1.190 * = 100%	358 = 30%	416 = 35%	416 = 35%	
overschot/reserve *****	+ 665	+ 44	+ 73	+ 216	+ 332

- ^{*} Per mail ontvingen we het aandeel van de nationale woningbouwopgave voor Hillegom van regionaal samenwerkingsorgaan Holland-Rijnland. Zie fragment van deze mail onderaan deze pdf. De 1.190 woningen dienen als volgt te worden toegevoegd: 30% moet vallen in de categorie 'sociaal', 35% in categorie 'midden' en de rest (35%) in de categorie 'vrije sector'.
- ^{**} In het kader van de nationale woningbouwopdracht moet Hillegom in de periode 2030 t/m 2040 770 woningen toevoegen. In commissievergaderingen is meerdere keren aangegeven dat Gemeente Hillegom ná 2030 voldoende woningen BSD kan bijbouwen.
- ^{***} We ontdekten dat in de presentatie van Companen (februari 2024) 2021 en 2022 niet zijn meegenomen. Er werden in die jaren volgens CBS 121 + 134 woningen netto toegevoegd.
- ^{****} Companen heeft namens de gemeente aangegeven dat netto 1.600 woningen in de periode 2023 t/m 2030 binnenstedelijk (BSD) zullen worden toegevoegd. Ook gaf Companen aan in welke segmenten deze woningen worden gebouwd (sociaal, midden en vrije sector).
(zie Woningbehoefteonderzoek en Woningbouwkalendar 15 februari 2024 - pg. 19)
- ^{*****} In elke categorie wordt aanzienlijk meer bijgebouwd dan waar het rijk om vraagt.
In de Toelichtingen (pg. 2 en 3) wordt uitgelegd hoe het aantal betaalbare woningen de komende jaren bovendien nog - zonder bij te bouwen - aanzienlijk toe gaat nemen.

Toelichtingen

- **Honderden woningen gebouwd in 2021 en 2022 niet meegeteld**

In de presentatie 'Wonen, nu en in de toekomst' van bureau Companen (gepresenteerd aan de gemeenteraad op 15 februari 2024) zijn 2021 en 2022 niet meegenomen in de tellingen. Terwijl de nationale opdracht wel in 2021 begint. Hierdoor zijn 255 woningen niet meegenomen in de planning.

- **Woningbouwprojecten tot 9 woningen niet meegeteld**

CBS houdt bij hoeveel woningen er jaarlijks in het land worden toegevoegd. Zo werden volgens CBS in Hillegom bijvoorbeeld in 2022 134 woningen toegevoegd.

Wat blijkt: slechts een deel van deze woningen heeft de gemeente doorgegeven als bijdrage aan de nationale opgave. Van de 134 woningen slechts 78. Ruim 40% van de toegevoegde woningen wordt wel bewoond maar niet doorgegeven. En hoe zit het met de andere jaren?

De gemeente per mail: *"We geven alleen nieuwbouwprojecten vanaf 9 woningen door"*.

- **Meer betaalbare huurwoningen zonder bijbouwen**

Op 23 mei meldde (toenmalig) minister Hugo de Jonge in een brief aan GS van provincie Zuid-Holland dat we ons niet blind moeten staren op de norm van 30% sociale huur, omdat als gevolg van de *Wet betaalbare huur* geleidelijk 'vanzelf' meer woningen in deze categorie gaan vallen. Dit heeft te maken met verschuivende huurnormen. Zonder bij te bouwen komen er volgens de toenmalige minister de komende jaren 'vanzelf' 40.000 betaalbare huurwoningen in de provincie bij.

De opdracht voor Hillegom is ca. een half procent van de opdracht van de provincie. Voor gemeente Hillegom is een geleidelijke toename van een kwart tot een half procent van 40.000 betaalbare huurwoningen zonder bij te bouwen dus aannemelijk ofwel 100 à 200 extra betaalbare huurwoningen t/m 2030.

- **Grens betaalbare koopwoningen van 355.000 naar 405.000**

In de presentatie 'Wonen, nu en in de toekomst' van bureau Companen werd bij segment 'Midden' uitgegaan van normen uit 2023. Door jaarlijkse aanpassing naar de actuele normen (brief van de vorige minister) zal een aantal te bouwen woningen dat gepland staat in segment 'Vrije sector' jaarlijks doorschuiven naar segment 'Midden'. (Voor 2025 is de betaalbare bovengrens inmiddels 405.000. En in 2030?)

- **Ook in de bestaande woningvoorraad neemt aantal betaalbare woningen toe**

Aan de hand van groffe berekeningen lijkt het er op dat ca. 5% van de woningvoorraad in Hillegom in de categorie 355-405.000 valt. Hillegom heeft er dan volgens de rekenmethode van de minister in de periode 2023 - 2025 in twee jaar zonder bij te bouwen ca. 500 woningen betaalbare woningen (segment 'midden') bijgekregen. (Dit is geen creatief boekhouden, dit is zoals de Hugo de Jonge zijn nationale bouwopdracht bij de provincie heeft toegelicht. Dus leidraden hoe je de woningcapaciteit in je dorp, regio en provincie zou moeten categoriseren en registreren.)

- **Vrije sector**

Gemeente Hillegom voegt royaal woningen toe in het segment 'Vrije sector'. Maar voor veel van deze geplande woningen zijn nog geen overeenkomsten getekend (stelde GroenLinks in de raadsvergadering van 14 maart jl. 2024). Het is wellicht mogelijk om een deel van deze woningen overgeheveld te krijgen naar segment 'Midden'.

Omdat er toch al meer dan voldoende woningen worden bijgebouwd tot en met 2030, is het nog beter om de bouw van deze onnodige woningen in de vrije sector uit te stellen tot ná 2030. Of als reserve mee te nemen naar de periode ná 2030.

- **Veel jongeren hebben geen behoefte aan een woning in het dorp**

Hillegom is een krimp gemeente, wat inhoudt dat zonder migratie de bevolking geleidelijk krimpt. Er worden jaarlijks ca. 210 kinderen geboren en er overlijden jaarlijks ca. 210 inwoners. Veel jongeren trekken rond hun 25e naar steden omdat een meer stedelijk leven hen aantrekt. Hierdoor neemt de behoefte aan woningen voor jongeren in de periode 2025-2030 (en ook daarna) jaarlijks af. Dit wordt bevestigd door de presentatie van Companen (diagram pg. 10).

- **165 woningen per jaar blijkt voldoende voor invulling van alle woonwensen**

-> De diagram in de presentatie van Companen (pg. 10) laat zien dat in Hillegom helemaal geen sprake is van een zorgwekkende woningnood.

Het aantal 1-2 persoons huishoudens van mensen < 65 jaar neemt in de periode 2025 t/m 2030 zelfs af met 170 (= ca. 5%!!!); het aantal 1-2 persoons huishoudens > 65 jaar neemt jaarlijks toe, maar deze mensen hebben doorgaans al een woning. Uit de diagram van Companen blijkt dat **hooguit 90 woningen per jaar nodig zijn voor eigen inwoners**.

-> In de periode 2021 t/m 2030 worden maar liefst 1.855 woningen binnenstedelijk toegevoegd. Dat is een gemiddelde van **185 woningen per jaar**. Terwijl de nationale opgave slechts 119 per jaar is (1.190 in de periode 2021 t/m 2030).

-> Hillegom bouwt dus jaarlijks 185 min 119 woningen, dus ruim 65 woningen om mensen van buitenaf te ontvangen. Companen stelt in het rapport Wonen, nu en in de toekomst (pg. 11) dat 50 woningen per jaar voldoende is om te komen tot de gewenste migratie naar Hillegom.

Conclusie

Er is geen enkele reden om te bouwen op bollenvelden:

Hillegom voegt in de periode 2021 t/m 2030 in elk segment meer dan voldoende woningen toe:

- volgens de normen van het rijk (sociaal, midden en vrije sector)
- voor eigen inwoners
- voor mensen van buitenaf om voorzieningen in stand te houden

Ook na 2030 zijn er volgens het college voldoende locaties om binnenstedelijk bij te bouwen.

Linkjes naar aangehaalde informatie

[Presentatie Companen: Wonen, nu en in de toekomst in Hillegom](#) (15-02-24)

[Brief minister Hugo de Jonge aan GS van provincie Zuid-Holland](#) (23-05-24)

Aandeel Hillegom nationale woningbouwopgave

Het aandeel van de nationale woningbouwopgave voor gemeente Hillegom bedraagt 1.190 woningen (*bron: mail ontvangen van samenwerkingsorgaan Holland Rijnland dd 23-06-23*).

Gemeente	Totaal bruto	Totaal sociale huur	% Sociale huur woningbouwprogramma	Totaal betaalbaar	% Betaalbaar woningbouwprogramma
Hillegom	1190	308	26	579	49

Aandeel Gemeente Hillegom in Regionaal woningbouwprogramma gebaseerd op het door GS vastgesteld regionaal woningbouwprogramma dd. 24 januari 2023.
Betreft gerealiseerde aantallen woningen in 2022 plus geplande woningen met opleverjaar 2023 t/m 2030.

Inmiddels blijkt 2021 ook mee te tellen bij de nationale woningbouwopgave.

Het aandeel 'betaalbaar' tov het aantal te realiseren woningen is opgeschroefd naar 2/3 (ook aan die norm blijkt gemeente Hillegom te voldoen: ca. 800 woningen betaalbaar, waarvan 30% (is ca. 360 woningen sociale huur).